

גמרא

1 הגמרא מבררת את מקור דיני המשנה, איזה כהן חולק בקדשים
2 ואיזה לא. שואלת הגמרא: **מָנָה הֲנִי מִיָּלִי** - מדיחין למדנו שמי שאינו
3 ראוי לעבודה אינו חולק בבשר. משיבה הגמרא: **אָמַר רִישׁ לְקִישׁ,**
4 **דְּאָמַר קָרָא בענין אכילת בשר החטאת, 'הִכְהִין הַמַּחְטָא אוֹתָהּ**
5 **יִאכְלֶנָה' (ויקרא ו ט), ומכאן שבהן הַמַּחְטָא - הזורק את הדם אוֹכֵל,**
6 **וְשֵׁאִינוּ מַחְטָא אִינוּ אוֹכֵל.** ממשיך ריש לקיש לבאר, ומקשה: **וּבְלֵאָלָא**
7 **הוּא -** וכי כלל הוא זה שרק הכהן זורק את דם הקרבן אוכל מבשרו,
8 **וְהָרִי מְשַׁמְרָה בּוֹלָה -** כל שאר משמר הכהנים של זמן ההקרבה,
9 **דְּאִין מַחְטָאִין וְאוֹכְלִין -** שאף שרק אחד מהם זרק את דם הקרבן,
10 כולם חולקים ואוכלים מבשרו, מוכח שלא רק הזורק אוכל. משיב
11 ריש לקיש: **רָאִי לְחִיטּוֹי קְאָמְרִינִן -** הכוונה ב'כהן המחטא' שאמרנו
12 היא שראוי לחיטו, והכלל הוא שכהן הראוי לעבודה במקדש אוכל,
13 ושאינו ראוי לעבודה אינו אוכל. חוזר ריש לקיש ומקשה: **וְהָרִי כֹהֵן**
14 **קָטָן, דְּאִינוּ רָאִי לְחִיטּוֹי, וְאוֹכֵל קדשים, מוכח שהאכילה אינה**
15 **תלויה בכשרות להקריב.** מתרץ ריש לקיש: **אֵלָא וְדַאי צָרִיךְ לומר,**
16 **מָא -** מה כוונת הכתוב **'יִאכְלֶנָה, יִחְלַקְנָה,** שאין הכוונה לאכילה
17 עצמה, אלא לחלוקה כדי לאכול, והכלל שהכתוב בא ללמד הוא
18 שרק כהן הַרְאִי לְחִיטּוֹי חוֹלֵק בקדשים, וְשֵׁאִינוּ רָאִי לְחִיטּוֹי אִינוּ
19 חוֹלֵק, ולכן קטן אינו חולק, ודרשה זו היא המקור לדין האמור
20 במשנה שטבול יום אונן ומחוסר כפורים אינם חולקים בקדשים, כיון
21 שפסולתם הם להקרב.
22 הגמרא מקשה על הכלל שאמר ריש לקיש, מדין בעלי מום המוחזק
23 במשנתנו: **וְהָרִי כֹהֵן בְּעַל מוּם, דְּאִינוּ רָאִי לְחִיטּוֹי, וְחוֹלֵק, והלא**
24 **אמרת שרק כהן הראוי לחיטו חולק.**
25 מתרצת הגמרא: **בְּעַל מוּם הוא יוצא מן הכלל, הואיל ורַחֲמֵנָא רַפִּייהּ**
26 **-** התורה ריבתה אותו, שנאמר בקרבן חטאת (שם כב) **'כֹּל זָכָר בְּפִהֶינִים**
27 **יֹאכַל אֹתָהּ לְרִבּוֹת בְּעַל מוּם,** שגם הוא חולק בקדשים כשאר
28 הכהנים.
29 מקשה הגמרא על הדרשה הזו: **וְאִימָא -** ושמו נאמר שיש לדרוש
30 **'מִכֹּל זָכָר' לְרִבּוֹת כֹּהֵן מְבּוּל** יום שיחלוק בקדשים, ולא לרבות בעל
31 מום. מתרצת הגמרא: **מִסְתַּבְּרָא -** מסתבר, שאת **בְּעַל מוּם הָיָה לִיה**
32 **לְרִבּוּי -** היה עליו לרבות, לפי שהוא שייך יותר לקדשים, **שֶׁכֵּן אוֹכֵל**
33 **בקדשים, ואילו טבול יום אסור באכילתם.** מקשה הגמרא: **אֲדַרְבֵּיהּ,**
34 **את מְבּוּל יוֹם הָיָה לְרִבּוּי, כִּיּוֹן דְּלֹאֲזַרְתָּא מִיְהוּא חָי -**
35 **שלכשיגיע הערב יהיה טהור וראוי אף לעבודה, ואילו בעל מום אינו**
36 **ראוי לעבודה כל עוד מומו בו.** מתרצת הגמרא: **הֲשִׁתָּא מִיְהוּא הָא**
37 **לָא חָי -** מכל מקום עתה הוא אינו ראוי לעבודה, ובעל מום עדיף
38 עליו.
39 הגמרא מביאה את דברי רב יוסף בביאור דרשת 'הכהן המחטא
40 אותה יאכלנה', על פיהם הוא מתרץ תירוץ נוסף מדוע אין לרבות
41 טבול יום: **רַב יוֹסֵף אָמַר, מְכַרִי -** הרי פירשנו, **מָא -** מה היא כוונת
42 הכתוב **'יִאכְלֶנָה, יִחְלַקְנָה,'** ויש לשאול, **לְכַתּוּב רַחֲמֵנָא -** שיהיה
43 כתוב במפורש **'יִחְלַקְנָה, מָא -** מה באה התורה ללמד באמרה לשון
44 **'יִאכְלֶנָה, שְׁמַע מִינָה -** יש ללמוד ממה שהתורה כינתה את
45 החלוקה בלשון אכילה, שהכלל שהכתוב מלמדנו הוא שרק כהן
46 שהיה **רָאִי לְאִכְלִיָּה** בזמן ההקרבה חוֹלֵק, וְשֵׁאִינוּ רָאִי לְאִכְלִיָּה,
47 **אִינוּ חוֹלֵק, ועל כן מִכֹּל זָכָר בְּפִהֶינִים** אי אפשר לרבות את טבול יום
48 שיחלוק בקדשים, מאחר שאינו ראוי לאכילתם, אלא רק את בעל
49 מום, שראוי לאכילה.
50 ריש לקיש מסתפק מה דין בעל מום שנאסר באכילת קדשים: **בְּעֵי -**
51 **הסתפק ריש לקיש, בְּעַל מוּם וְהוּא מְטָא, ולכן אסור באכילת**
52 **קדשים, מְהוּ שְׁיִחְלַקּוּ לוֹ -** מה דינו, האם חולק בקדשים כדי לאכול
53 בערב לאחר שיטהר, או לא. האם אנו אומרים, **כִּיּוֹן דְּלָא חָי -**
54 **שהוא לא היה ראוי לעבודה גם לפני שנטמא, מחמת היותו בעל מום,**
55 **וְאֵף עַל פִּי כִּי רַחֲמֵנָא רַפִּייהּ -** התורה ריבתה אותו לחלוק בקדשים,
56 לפיכך יש לנו לומר, **לָא שְׁנָא -** אין דינו שונה מבעל מום אחר, כי
57 **מָה לִי כְּשֶׁהוּא בעל מום מְטָא וְמָה לִי כְּשֶׁהוּא בְּעַל מוּם בְּלַבָּד, ולכן**
58

59 בעל מום טמא יחלוק, או דְּלָמָא - או שמו יש לומר כדרשת רב
60 יוסף, שרק הַרְאִי לְאִכְלִיָּה חוֹלֵק וְשֵׁאִינוּ רָאִי לְאִכְלִיָּה אִינוּ חוֹלֵק,
61 ולפיכך לא יחלוק.
62 רבה פושט את הספק מברייתא: **אָמַר רַבְה, תָּא שְׁמַע מברייתא,**
63 **ששנינו, כֹּהֵן גְּדוֹל, שלא ככהן הדיוט, מְקַרְבִּים כְּשֶׁהוּא אוֹנֵן, וְאוֹלָם**
64 **אִינוּ אוֹכֵל בקדשים, וְאֵף אִינוּ חוֹלֵק בהם כדי לְאִכְוֹל את חלקו**
65 **לְעֵרֵב, שאז תסתלק אנינותו ויהיה מותר בקדשים.** הרי, אף שכהן
66 גדול ראוי לעבודה באנינותו, הוא אינו חולק, **שְׁמַע מִינָה -** יש
67 להוכיח מכאן שרָאִי לְאִכְלִיָּה בְּעֵינֵן - כדי שהכהן יחלוק צריך
68 שיהיה ראוי לאכילה, ואין די בכך שהוא ראוי לעבודה, ומכאן שבעל
69 מום טמא אינו חולק. מסיקה הגמרא: **שְׁמַע מִינָה -** אכן יש להוכיח
70 מהברייתא כדברי רב יוסף.
71 רב אושעיא הסתפק בספק דומה לספיקו של ריש לקיש: **בְּעֵי -**
72 **הסתפק רב אושעיא, כֹּהֵן מְטָא, פְּקַרְבְּנוֹת צִיבּוֹר, אשר דינם הוא**
73 **שדוחים את הטומאה, מְהוּ שְׁיִחְלַקּוּ לוֹ -** מה דינו, האם כאשר
74 הוקרבו בטהרה גם כהן טמא חולק בהם כדי לאכלם לערב, או לא.
75 והספק הוא, **מִי אֲמַרִינֵן 'הַמַּחְטָא' אָמַר רַחֲמֵנָא, וְהָאִי נְמִי 'מַחְטָא'**
76 **הוּא -** האם אנו אומרים שכיון שהתורה אמרה שכהן המחטא חולק,
77 הרי גם כהן טמא ראוי לחיטו בקרבנות ציבור, ויחלוק בהם, או
78 דְּלָמָא - או שמו יש לומר כדרשת רב יוסף, שרק הַרְאִי לְאִכְלִיָּה
79 חוֹלֵק, וְשֵׁאִין רָאִי לְאִכְלִיָּה אִינוּ חוֹלֵק, וטמא. שבחמת טומאתו
80 אינו ראוי לאכילה אף בקרבנות ציבור, אינו חולק אף בהם.
81 הגמרא פושטת גם ספק זה מאותה ברייתא: **אָמַר רַבִּינָא, תָּא שְׁמַע**
82 **מברייתא, ששנינו, כֹּהֵן גְּדוֹל מְקַרְבִּים אף כשהוא אוֹנֵן, וְאוֹלָם אִינוּ**
83 **אוֹכֵל בקדשים אז, וְאֵף אִינוּ חוֹלֵק בהם כדי לְאִכְוֹל את חלקו לְעֵרֵב,**
84 **שאו יהיה מותר באכילתם.** הרי, אף שכהן גדול ראוי לעבודה
85 באנינותו, מכל מקום אינו חולק, **שְׁמַע מִינָה -** יש להוכיח מכאן כרב
86 יוסף, שרָאִי לְאִכְלִיָּה בְּעֵינֵן - כדי שהכהן יחלוק צריך שיהיה ראוי
87 לאכילה ואין די בכך שהוא ראוי לעבודה, ומכאן שטמא אינו חולק
88 בקרבנות ציבור. מסיקה הגמרא: **שְׁמַע מִינָה -** אכן יש להוכיח כן.
89 שנינו במשנה: **אוֹנֵן נֹגַע וְאִינוּ נֹגַע מְקַרְבִּים כו',** הגמרא מבררת את דין
90 האונן, ומקשה ממשנה שבה הוא נידון כטמא מדרבנן. שנינו במשנה
91 **שאוֹנֵן נֹגַע בקדשים, ואינו מטמא בנגיעתו, מקשה הגמרא: וְרַמִּינְהִי**
92 **-** וקשה, ממה ששנינו במשנה (תגינה כא), **אוֹנֵן וּמְחַוֵּסֵר בִּיְפוּרִים**
93 **צָרִיכִין מְבִילָה לְקוֹדֵשׁ, כלומר, אף לאחר שעבר זמן האנינות ולאחר**
94 **שמחוסר הכפורים הביא את קרבנותיו אסורים הם מדרבנן בקדשים**
95 **כל עוד לא טבלו.** והטעם, שמאחר שהיו אסורים מדאורייתא
96 באכילת קדשים, יש לחשוש שמוא חסיו דעתם מלהישמר מטומאה
97 ונטמאו בלי ידיעתם, לפיכך הצריכום חכמים טבילה. ואם האונן טמא
98 מדרבנן, איך אמרה משנתנו שנוגע בקדשים.
99 מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי אִמִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לָא קָשְׁיָא, פָּאן -**
100 **במשנתנו מדובר בְּשִׁטְבָּל בעודו אונן, ומשקיים את תקנת חכמים**
101 **לטבול הרי הוא טהור ואין נגיעתו מטמאת, וְכָאן -** במשנה בחגיגה,
102 **מדובר בְּשִׁטְלָא מְבָל, וכל זמן שלא טבל הרי הוא טמא מדרבנן.**
103 **מקשה הגמרא: וְכִי מְבָל מָא חָי -** מה בכך שטבל, **הָא תְּדַרְא עֲלֵיהּ**
104 **אֲנִינּוֹת -** הרי טומאת האנינות תחזור עליו אחרי טבילתו, **דְּאָמַר**
105 **(-שהרי אמר) רַבְה בַּר רַב הוּנָא, אוֹנֵן שְׁטִיבָל בעודו אונן אֲנִינּוֹתוֹ**
106 **חַוֵּרָת עֲלָיו, שכיון שאחר הטבילה הוא עדיין אונן, גם תקנת חכמים**
107 **לחייב טבילה לאונן עדיין מחייבת אותו לטבול, ולא תועיל לו טבילה**
108 **אלא אחר שהסתיימה אנינותו.**
109 הגמרא חוזרת בה ומתרצת בדרך אחרת: **אלא לָא קָשְׁיָא, הָא דְּאָפַח**
110 **דְּעֵתִיָּה -** הדין האמור במשנה בחגיגה, שאונן צריך טבילה וכלי
111 טבילה הוא נידון כטמא, הוא רק באופן שהסיח דעתו מלשמור את
112 גופו מטומאה מפני שהיה אסור בקדשים באותו יום, **וְהָא דְּלָא אָפַח**
113 **דְּעֵתִיָּה -** במשנתנו מדובר שאף על פי שנאסר בקדשים לא הסיח
114 דעתו, ולכן מותר לו ליגע בקדשים ואין נגיעתו מטמאת.
115 הגמרא מבררת באיזה היסח הדעת מדובר במשנה בחגיגה. מקשה
116 הגמרא: אם היה לו הִיָּסַח דְּעֵתִיָּה משמירת גופו מטומאה, הרי יש

34 בבגד, במקום ששיעורו יותר משלש על שלש אצבעות, מכניס פחות
 35 משלש על שלש ממנו, ומכבסו, ומוציא את המקום שבו, וחוזר
 36 ומכניס פחות משלש על שלש מהחלק שעדיין לא כובס, ומכבסו
 37 ומוציאו, וחוזר ומכניס ומכבס פחות משלש על שלש, עד שיכבס את
 38 כל הדם. והטעם שאינו קורעו, **מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר** (שמות כח לב), בענין
 39 מעיל הכהן גדול, **לֹא יִקְרַע** – שאסור לקרועו.
 40 רב אדא בר אבהו מקשה על מה שהצריך ריש לקיש, להכניס
 41 לעזרה מעיל שנטמא, בפחות משלש על שלש: **מִזְתִּיב** – הקשה **רַב**
 42 **אֲדָא בְּרַ אֲהֵבָה** על דברי ריש לקיש, וכי שיעור הטומאה במעיל,
 43 שהוא בגד עבה, שכל חוט חוטו ממנו עשוי משנים עשר חוטים, הוא
 44 שלש על שלש אצבעות, והרי שנינו (כלים פכ"ח מ"ח), **הֶעָבִין** – הבגדים
 45 שהם עבים ביותר, **וְהָרְבִים** – בגדים שאינם ארוגים, **אֵין כְּהֵן מִשּׁוּם**
 46 **שֶׁלֶשׁ עַל שְׁלֹשׁ** – אינם מקבלים טומאה בשיעור של שלש על שלש
 47 אצבעות, מפני שאינם ראויים בשיעור זה לשום תשמיש, ואם כן, גם
 48 אם יכניס שיעור של שלש על שלש, לא הכניס שיעור טומאה, ולמה
 49 אמר ריש לקיש שיכניסנו בפחות משלש על שלש.
 50 מתרצת הגמרא: **אֲנֵב אֲבִיָּהֵן הַשִּׁיבִי** – אמת שחתיכת בגד עבה
 51 בשיעור שלש על שלש אצבעות, כשהיא בפני עצמה, אין לה
 52 חשיבות, ואינה מקבלת טומאה. אבל כאן, שמכניס חלק מבגד שלם,
 53 מחמת החיבור לבגד הגדול, יש לו חשיבות ומקבל טומאה כשיש בה
 54 שלש על שלש, ולכן אמר ריש לקיש שיכניס בכל פעם פחות משלש
 55 על שלש.
 56 הגמרא עוברת להקשות על עצם דין המשנה, שמקום הכיבוס הוא
 57 בתוך העזרה: **וְהָא פְּעִי שֶׁבַעַת סִמָּמָנִין** – והרי לצורך כיבוס דם
 58 חטאת, יש להעביר על הבגד ולשפשוף, בשבעת הסממנים שמו
 59 חכמים (מדה סא-סב). בענין בדיקת דם נדה, **דְּאָמַר** – שכן אמר **רַב נַחֲמָן**
 60 **אָמַר רַבָּה בְּרַ אֲבִיָּה, דָּם הַטָּאָת וּמְרֵאוֹת נִנְעִים** – כיבוס בגד שניתו
 61 עליו דם חטאת, וכן כיבוסם של מראות נגיעי בגדים, **צְרִיבִין לְהִיּוֹת**
 62 על ידי העברת **שֶׁבַעַת הַסִּמָּמָנִין** שבהם בודקים בגד מדם נדה, ואחד
 63 מהסממנים, הוא מי רגלים, **וְתַנְיָא** – והרי שנינו בברייתא בענין פיטום
 64 הקטורת, **זְהֵלָא מִי רַגְלִים יַפִּין לֵה, אֲחֵלָא שְׂאִין מְכַנְסִין מִי רַגְלִים**
 65 **לְמַקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד**, הרי שאסור להכניס מי רגלים לעזרה, ואין
 66 יכובס בעזרה בגד שניתו עליו דם חטאת כהלכתו, בשבעה סממנים.

1 מתרצת הגמרא: **מִדְּרַבְּנֵי הוּא** – מה שאמר רב הונא, שאם שייך בבגד
 2 כדי מעפורת, נשאר הבגד טמא, אין זה אלא מגזירת חכמים, שחששו
 3 שאם נטהר את הבגד גם כאשר שייך בו כדי מעפורת, יבואו הבעלים
 4 שלא לקרוע רובו. אבל מדין תורה, אם קרע את רוב הבגד הרי הוא
 5 טהור. ובבגד זה, שמצוה מן התורה לכבסו במקום קדוש, בעוד שם
 6 'בגד' עליו, לא העמידו חכמים את דבריהם, והתירו לו להכניסו
 7 לעזרה אחרי שקרע רובו, אף על פי ששייך בו כדי מעפורת.
 8 שנינו במשנה: **כְּלֵי הָרִים שֶׁיֵּצֵא כו'** חוץ לקלעים ונטמא, נוקבו ונכנס
 9 ושוברו במקום קדוש. מקשה הגמרא על דין המשנה: איך אנו
 10 אומרים, שיוקב מתחילה את הכלי ואחר כך ישרנו, והרי 'כְּלֵי אֲמַר
 11 רַחֲמָנָא – התורה צויתה לשבור את מה ששמו 'כלי', כמו שנאמר
 12 (ויקרא ו כא) **וְכִלֵי הָרִים אֲשֶׁר תִּבְשַׁל בּוֹ יִשָּׁר**. וכלי חרס זה שנוקב, **לֹא**
 13 **כְּלֵי הוּא** – איננו 'כלי', ושוב אין מצוה לשוברו.
 14 מתרצת הגמרא: כוונת המשנה היא, **שֶׁיֵּצֵא** – שיוקבנו רק בשיעור
 15 של **שׁוֹרֵשׁ קָמָן**, שבשיעור נקב זה הוא נטהר מטומאתו, ואפשר
 16 להכניסו לעזרה. אבל מכל מקום, לענין מצות שבירה עדיין שם 'כלי'
 17 עליו, וראוי לקיים בו מצות שבירה.
 18 שנינו בספא של המשנה: **כְּלֵי נְחֹשֶׁת [כו']** שיצא חוץ לקלעים
 19 ונטמא, **פְּוֹחָתוֹ [וכו']**, ונכנס ומורקו ושוטפו במקום קדוש. מקשה
 20 הגמרא על דין המשנה: איך אנו אומרים, שיוקב את הכלי נקב גדול,
 21 ואחר כך ימרקנו וישטפנו, והרי התורה צויתה למרק ולשטוף את מה
 22 ששמו 'כלי', כמו שנאמר (ויקרא ו כא), **וְאֵם בְּכֵלֵי נְחֹשֶׁת בְּשָׁלֵל וּמָרַק**
 23 **וְשָׁטַף בְּמַיִם. וְהָא לֹא כְּלֵי הוּא** – וכלי זה שנוקב בנקב גדול, איננו
 24 כלי, אלא שבר כלי, ושוב אין מצוה למרקו ולשוטפו.
 25 מתרצת הגמרא: **דְּרַצִּיפֵי מְרַצִּיפֵי (הוּא)** – אחרי שפחת את הכלי, מכה
 26 בפטיש על דפנות הכלי סבביבות הנקב, לרדדם, עד שיתפשטו
 27 ויסתמו את הנקב, וישוב הכלי לשלמותו, ושוב יהיה ראוי למצות
 28 מריקה ושיטפה.
 29 הגמרא מביאה דין הקשור למשנה: **אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, מְעִיל הַקּוֹדֶשׁ**
 30 **שֶׁל כֵּהֵן גְּדוֹל**, שניתו עליו דם חטאת, ויצא חוץ לעזרה, ואחר כך
 31 אירע **שֶׁנִּימְמָא**, אין קורעו אותו כמו שאר בגדים שנטמאו, אלא
 32 בעודו שלם **מְכַנְסוֹ** – מכניס לעזרה את המקום אשר בו נבלע הדם
 33 בבגד, **בְּפָחוֹת מְשֻׁלֵשׁ עַל שְׁלֹשׁ, וּמְכַבְּסוֹ** – כלומר, אם נבלע הדם

המשך ביאור למס' זבחים ליום חמישי עמ' א'

19 הגמרא מבארת בדרך אחרת באיזה היסח הדעת מדובר. בידינו
 20 טומאה וטהרה יש הבדל בין 'טמא' ו'פסול'. 'טמא' הוא דרגת טומאה
 21 שבה הטמא מטמא אחרים, ו'פסול' הוא טמא שפסול בעצמו אך אינו
 22 מטמא אחרים. דין קדשים חמור מדין תרומה, בכך שהפסול בתרומה,
 23 טמא הוא לגבי קדשים. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה**, במשנה
 24 בחגיגה מדובר בַּאֲפֹן שהאונן אומר, **נִשְׁמַרְתִּי מִדְּבַר הַמִּטְמָאִין וְלֹא**
 25 **נִשְׁמַרְתִּי מִדְּבַר הַפּוֹסְלִין**, דהיינו שאומר שאף באינינותו לא הסיח
 26 דעתו מלהישמר מטומאה דאורייתא המצריכה הערב שמש, אבל
 27 לא נזהר לשמור את עצמו מדבר הפוסלו מדרבנן מאכילת קדשים.
 28 וכיון שנשמר מלהטמא, הוא מותר באכילת תרומה וכן באכילת
 29 קדשים, אלא שלקדשים הוא צריך טבילה, שמה נפסל מאכילתם.
 30 הגמרא מבררת את ענין השמירה לחצאין. מקשה הגמרא: **וּמִי אֲיָכָא**
 31 **נְטִירְתָא לְפָלְגָא** – וכי יש שמירה לחצאין, ונוכל לסמוך על שמירתו
 32 באותם דברים שאומר שנשמר מהם.
 33 הגמרא מביאה ראיה מברייתא. משיבה הגמרא: **אֵין** – כן, מצינו דבר
 34 כזה, **וְהִתְנַיָּא** – וכן שנינו בברייתא, **עוֹרְהוּ** – מי שהיה עדיין הפסל של
 35 התאנים על ראשו

1 לחשוש שנטמא בטומאת מת, ו'שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי' פְּעִי – צריך שיוז
 2 עליו ביום השלישי וביום השביעי כדין טמא מת, **דְּאָמַר [ו-] שהרי אמר**
 3 **רַבִּי יוֹסְמַאי בְּרַבִּי מְתוּן אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן**, אדם טהור שהיה לו הִיפּח
 4 הַדַּעַת צְרִיךְ הַזָּאָה בְּשְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי שֶׁמֵּא נְטָמָא בְּמַת. וקשה, איך
 5 אמרה המשנה שדי לו בטבילה כדי לאכול בקדשים.
 6 מתרצת הגמרא: **לֹא קָשְׁיָא, הָא דְאִפְחַת דַּעְתָּיה מִטְמָא מַת** – בדברי
 7 רבי יוסטאי מדובר שהסיח דעתו מלהישמר אפילו מטומאת מת
 8 החמורה, ולכן יש לחשוש בו לטומאה זו וצריך הזאה שלישי ושביעי,
 9 **וְהָא דְאִפְחַת דַּעְתָּיה מִטְמָא שְׂרִיץ** – במשנה בחגיגה מדובר שהסיח
 10 דעתו רק מלהישמר מטומאת שרץ, ולכן אינו צריך הזאה.
 11 מקשה הגמרא: הלא מי שהוא **טָמָא שְׂרִיץ, טָמָא מְעִלְיָא הוּא** – טמא
 12 גמור הוא מדאורייתא, **וְהַעֲרַב שְׁמֵשׁ פְּעִי** – וצריך הערב שמש כדי
 13 להשלים את טהרתו, ואין אמרה המשנה שדי לו בטבילה, ולא
 14 הצריכה גם הערב שמש.
 15 ומוסיפה הגמרא ומקשה: **וְעוֹד**, אם טעם הטבילה הוא משום
 16 שחוששים שנטמא בשרץ, **אֲפִילוּ תְרוּמָה נְמִי** – יהיה צריך טבילה
 17 גם כדי לאכול תרומה, שהרי טמא שרץ אסור באכילתו, ומדוע
 18 נאמר במשנה שם 'צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה'.

95 דלא תוי – שהוא אינו ראוי לאכילת קדשים מחמת איסור חכמים,
 96 לא תוי – אינו ראוי לאכול. מבארת הגמרא: ומאי – ומה הפירוש
 97 לפי זה בדברי המשנה שם 'אכל לא בקדשים', היינו, שאמנם הוא
 98 אוכל בליל פסח את פסחו וכן קדשים אחרים, אכל הוא לא אוכל
 99 בשאר ימות השנה בקדשים של כל השנה.
 100 רב אסי חולק על החילוק בין אכילת קדשים בליל פסח לאכילתם כל
 101 השנה, ומתוך תירוץ אחר: רב אפי אמר, לא קשיא, כי גם
 102 במשנתנו וגם במשנה בפסחים מדובר בליל פסח, אלא שפאן –
 103 במשנה בפסחים מדובר שמת לו מת בשלישה עשר בניסן –ערב
 104 פסח, וקברו בארבעה עשר, וכיון שהיה זה יום המיתה הוא היה
 105 אונן מדאורייתא, ובליל פסח הוא אונן מדרבנן, והתירו לו בו רק את
 106 אכילת הפסח משום הכרת שבו, ולא שאר קדשים, ואילו פאן –
 107 במשנתנו, מדובר כגון שמת לו מת בשלישה עשר, וקברו בארבעה
 108 עשר, נמצא שערב פסח היה רק יום הקבורה, שהאנינות בו היא
 109 מדרבנן, ויום קבורה לא תפים – אינו תופס את לילו שתימשך
 110 האנינות גם בו אפילו מדרבנן, ולכן בלילה הוא אינו אונן, ומותר
 111 בכל הקדשים, ואמרה המשנה שאונן ביום הקבורה אינו מקריב ואינו
 112 חולק, אולם בערב הוא מותר באכילת קדשים.
 113 הגמרא מבררת בשיטת מי נאמרה המשנה בפסחים: מאן תנא – מי
 114 הוא התנא ששנה משנה זו, הסובר שאנינות הלילה היא מדרבנן.
 115 משיבה הגמרא: רבי שמעון היא, דתנא בברייתא. אנינות לילה
 116 מדרבי תורה היא, דרבי רבי יהודה. רבי שמעון אומר, אונן –
 117 אנינות לילה אינו מדרבי תורה, אלא מדרבי סופרים, ומוסיף רבי
 118 שמעון: תדע ראייה לדבר, שהרי אמרו חכמים במשנה בפסחים (שם),
 119 אונן מוכל ואוכל את פסחו לערב, אכל לא בקדשים, ואם אנינות
 120 לילה היתה מן התורה, היה אסור לו לאכול גם את קרבן הפסח.
 121 הגמרא מקשה מדברי רבי שמעון בברייתא אחרת, בענין איסורו של
 122 אונן להביא קרבן: וקבר – וכי סובר רבי שמעון שאנינות לילה
 123 מדרבנן, והתנאי – והלא שנינו בברייתא, רבי שמעון אומר, אונן
 124 אינו משלח קרבנותיו, כלומר אינו מקריב קרבן באנינותו אפילו על
 125 ידי אחרים. מאי לאו – האם אין כוונתו להורות את הדין בכל
 126 הקרבנות, אפילו בקרבן פסח, שגם אותו אסרו חכמים לאונן להביא
 127 או לשלח על ידי אחר. ובודאי טעמו של רבי שמעון שאינו משלחו
 128 הוא משום שסובר שאסור לו לאכול בלילה מדאורייתא משום
 129 אנינותו, שהרי אם אנינות לילה היתה מדרבנן אך מן התורה היה
 130 מותר בקדשים בלילה, ודאי לא היו חכמים מעמידים את דבריהם
 131 לאסור לאונן לשלח קרבנות גם בהקרבת הפסח שהמבטלה חייב
 132 כרת.
 133 הגמרא מתרצת שאין להוכיח מברייתא זו מה דעת רבי שמעון. דוחה
 134 הגמרא: לא, דברי רבי שמעון אלה נאמרו על כל הקרבנות לבר –
 135 לבד מקרבן פסח, אבל את הפסח מקריבים עברו ואוכל ממנו
 136 בלילה, ובאמת רבי שמעון סובר שאנינות לילה דרבנן.
 137 הגמרא מקשה מברייתא שבה רבי שמעון אומר במפורש שאונן אינו
 138 מביא קרבן פסח: והתנאי – והלא שנינו בברייתא, רבי שמעון אומר,
 139 מדוע נקרא קרבן 'שלמים' כן, ללמד ששהוא שלם מביא אותו,
 140 ואינו מביא אותו ששהוא אונן. שואלת הברייתא: מנין לרבות אף
 141 את קרבן התודה לדין זה, משיבה הברייתא: מרבה אני את התודה
 142 שכן נאכלת בשמחה בשלמים. שואלת הברייתא: מנין לרבות את
 143 העולה, משיבה הברייתא: מרבה אני את העולה שכן דומה היא
 144 לשלמים שבאה בנדר ובנדבה בשלמים. שואלת הברייתא: מנין
 145 לרבות [בכור בהמה טהורה, ומעשר בהמה, וקרבן פסח, משיבה
 146 הברייתא: מרבה אני] בכור בהמה טהורה, ומעשר בהמה, וקרבן שלמים
 147 גם הם אינן באין על חטא, על כן יש לרבות שגם בזה דינם כשלמים.
 148 מנין לרבות הפסח והשם, תלמוד לומר – מלמדנו הכתוב (ויקרא ג'
 149 א) 'ואם זבח שלמים קרבנו, לרבות חטאת ואשם. מנין לרבות את
 150 קרבנות העופות, ואת המנחות, והיין לנסכים, וקרבן העצים,
 151 והלבונית, תלמוד לומר 'שלמים קרבנו' ומתיבת 'קרבנו' דורשים
 152 שכל קרבנות שהוא מביא, כשהוא שלם מביא, ואינו מביא

1 והיתה המגריפה בתוכו, ואמר, לפי היה על הסל לשמרו מטומאה,
 2 ואולם אין לפי על המגריפה לשמרה מטומאה, הסל פהור,
 3 והמגריפה טמאה. שואלת הגמרא: איך יתכן שהמגריפה טמאה
 4 והסל טהור, ותטמא המגריפה לסל. משיבה הגמרא: אין בלי
 5 מטמא בלי אחר, אפילו מדרבנן. מקשה הגמרא: ותטמא המגריפה
 6 את מה שבתוכו – את התאנים שבסל, שמזה שנאמר שהמגריפה
 7 טמאה ולא נאמר סתם שהסל טהור ומה שבתוכו טמא, משמע שרק
 8 היא טמאה, אבל התאנים טהורות. מתרצת הגמרא: אמר רבא,
 9 מדובר פאופן שהמחזיק בסל אומר, שמרתיה למגריפה מדרב
 10 המטמאה, כלומר שלא יגע בה דבר שיטמאנה בדרגת טומאה שבה
 11 היא תוכל לטמא חולין או תרומה, ולא שמרתיה מדרב הפוסקה,
 12 דהיינו מדבר שיפסול רק אותה עצמה מלהשתמש בה לחולין
 13 ותרומה, אך לא יטמא אותה בכדי לטמא אחרים. לפיכך לענין
 14 תרומה היא פסולה, ואינה מטמאה את התאנים שבסל, אולם לענין
 15 קדשים היא טמאה אף לטמא אחרים. הרי ששמירה לחצאין מועילה,
 16 כגון אדם זה ששמר רק על הסל ועל מה שבתוכו, ולא על המגריפה.
 17 הגמרא חוזרת לקשיית הסתירה בין משנתנו למשנה בחגיגה,
 18 שתורצה בדוחק, ומסיקה כיצד יש לתרצה: איגלגל מילתא ומטאי
 19 לקמיה – התגלגל דבר הקושיא הזו ובא לפני דרבי אבא בר ממל,
 20 אמר להו – לאלו שהביאורו לפניו, לא שמיע להו הא – החכמים
 21 שדנו בשאלה זו ונדחקו בתירוצה, לא שמעו הרכה זו דאמר רבי
 22 יוהנן אמר רבי, האוכל 'שלישי' לטומאה של תרומה, נעשה בעצמו
 23 'שלישי' לטומאה, ואסור לו לאכול תרומה, ואולם מותר ליגע בה,
 24 ואינו מטמאה, כי אין זו אלא מעלה שעשו חכמים בתרומה, להחשיב
 25 את האוכל 'שלישי' כשלישי בעצמו ולאסור עליו תרומה, ולא
 26 תיקנה אלא לענין לאסור באכילתה, ולא לענין נגיעה בה. אלמא –
 27 מוכח מזה, שבאכילה עבוד רבן מעלה, בנגיעה לא עבוד רבן
 28 מעלה, כלומר, יש מעלות שחכמים תיקנו אותן רק באכילה ולא
 29 בנגיעה, וכמו כן יש לפרש באונן, שהתקנה שתיקנו להצריכו טבילה
 30 מחשש שהסיח דעתו מטומאה, היא רק לענין אכילתו בקדשים, ולא
 31 לענין נגיעתו בה. ונמצא שאין סתירה בין המשניות, כיון שמה
 32 שאמרה המשנה בחגיגה שאונן צריך לטבול הוא רק כדי להתיר לו
 33 אכילת קדשים, ואילו משנתנו מדברת לענין נגיעה בהם, שמוותרת
 34 לו גם בלי טבילה.
 35 שנינו במשנה: אונן נוגע ואינו מקריב, ואינו חולק לאכול לערב כו'.
 36 הגמרא מבררת את דין האונן בהבאת קרבנות ובאכילתם. מן התורה
 37 האנינות אינה אלא יום אחד, ביום המיתה, אולם מדרבנן היא
 38 נמשכת עוד, כפי שיתבאר בסוגיותנו. הגמרא מקשה על משנתנו
 39 ממשנה אחרת. מדייקת הגמרא: ממשנתנו שאמרה שאונן אינו חולק
 40 לאכול לערב משמע שרק מיפלג הוא דלא פליג – אין הוא מעוכב
 41 ביום אנינותו אלא מלחוק בקדשים בשביל לאכלם בערב, וכי
 42 מוּמְנֵי לִיָּה אָכִיל – ואולם אם חברו הכהן הזמין אותו לאכול בערב
 43 מחלקו, האכילה מותרת לו, ורמינהי משנה (פסחים קכז), מי שהיה
 44 אונן (ומחוסר כיוסורים) בערב פסח, מוכל ואוכל את פסחו לערב
 45 – בליל פסח, אכל לא אוכל בקדשים אחרים מלבד קרבן פסח.
 46 והטעם, משום שהתנא ששנה משנה זו סובר שרק אנינות יום המיתה
 47 היא מן התורה, אך האנינות בלילה שאחריו היא מדרבנן, והואיל
 48 והמבטל את מצות הקרבת הפסח חייב כרת, לא העמידו בו חכמים
 49 את דבריהם, והתירו לאונן לאכול ממנו בערב, אולם בשאר הקדשים
 50 העמידו דבריהם ואסרו על אונן את אכילתם, על אף שאכילה זו היא
 51 מצות 'עשה'. הרי מפורש במשנה זו שאכילת קדשים אסורה לאונן
 52 גם בערב.
 53 מתרצת הגמרא תירוץ ראשון: אמר רב רמיא מדיפתי, לא קשיא,
 54 פאן – במשנתנו מדובר באכילת קדשים בליל פסח, שמתרת, וכאן
 55 – במשנה בפסחים מדובר באכילת קדשים בשאר ימות השנה.
 56 והחילוק הוא, שבלייל פסח, אידי דאכיל פסח אכיל נמי קדשים
 57 – מתוך שהתירו חכמים לאונן את אכילת הפסח משום הכרת שיש
 58 בו, התירו לו גם את שאר הקדשים, אולם בשאר ימות השנה כיון

זבחים דף צח עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קלז

41 הדברים, שהוא גם טבח שאינו מקפיד על דם שעל בגדו, והוא גם
42 מוכר רבב שאינו מקפיד על שומן שעל בגדו, וצדדי הספק הם, האם
43 נאמר שאף אדם זה, אֲחֵרָא לֹא קָפִיד, אֲחֵרָתִי קָפִיד – רק על דבר
44 אחד הנמצא על בגדו אינו מקפיד, אך על שני דברים שעל בגדו
45 מקפיד, ויהיו חציצה. או דְלִמָּא, שֶׁאֲחֵרָתִי נִמִּי לֹא קָפִיד – שאף
46 כשעל בגדו יש שני דברים, אינו מקפיד, כיון שרגיל בשניהם, ולא
47 יחצצו. מסיקה הגמרא: תִּיקוּן.
48

הדרן עלך דם חטאת

פרק שנים עשר - מנבול יום

משנה

52 פרק זה עוסק בחלקם של הכהנים בבשר הקדשים ובעורות של קדשי
53 הקדשים, וכן בדיני פרים ושעירים הנשרפים. הנידון במשנתנו הוא
54 איזה כהן זכאי לטוול חלק בבשר הקדשים ואיזה אינו זכאי. כהן
55 מְבֹבֵל יוֹם – שטבל ונטהר היום מטומאה דאורייתא שהיתה בו ועדיין
56 לא העריב שמשו, וְכֵהֵן שְׁהוּא מְחֻסֵּר בִּישׁוּרִים – שהיה זב או
57 מצורע ונטהר אך עדיין לא הביא קרבנותיו, מכיון שאסורים באכילת
58 קדשים, גַּם אֵינָן חוֹלְקִין – אינם מקבלים חלק בְּקִדְשִׁים כּדִּי לְאֲכֹל
59 אותו לְעֵרֵב, כלומר כאשר יטהרו ויהיו ראויים לאכילה.
60 כהן אֵינָן – מי שמת לו אחד הקרובים שחייב להתאבל עליהם, נֹזֶעַע
61 – מותר לנגוע בקדשים, ואינו מטמא בנגיעתו, וְאוֹלָם אֵינּוּ מְקַרְבִּים –
62 אינו משמש במקדש, וכן אסור באכילת קדשים ולפיכך גם אֵינּוּ
63 חוֹלְקִים – אינו מקבל חלק בקדשים כּדִּי לְאֲכֹל מִמֶּנּוּ לְעֵרֵב, אף באופן
64 שבערב תהיה אכילת קדשים מותרת לו.
65 כהנים בְּעֵלֵי מוּמִין, בֵּין בְּעֵלֵי מוּמִין עוֹבְרִין – שעשויים להתרפא,
66 בֵּין בְּעֵלֵי מוּמִין קְבוּעִין – שאינם עשויים להתרפא, חוֹלְקִין וְאוֹבְלִין,
67 אֲבָל לֹא מְקַרְבִּין.
68 כָּל כֹּהֵן שְׂאִינוּ רְאוּי לְעִבּוּדָה בשעת הקרבת הקרבן אֵינּוּ חוֹלְקִים
69 בְּבִשְׂרָה, מלבד בעלי מומים, שחולקים אף על פי שאינם ראויים
70 לעבודה, וְכֵל שְׂאִין לוֹ חֵלֶק בְּבִשְׂרָה אֵין לוֹ חֵלֶק בְּעוֹרוֹת שֶׁל
71 הקרבנות. אֲפִילוּ כֹהֵן שְׁהִיָּה מְטָמָא בְּשַׁעַת זְרִיקַת הַדָּמִים שֶׁל הַקְּרָבָן,
72 וְהִיָּה מְטָמָא בְּשַׁעַת הַקְּטָר הַחֲלָבִים שֶׁלּוֹ, כגון שטבל אחרי שזרק
73 הדם, ונטהר בהגיע הערב, וחלבי הקרבן הוקטרו בלילה, אֵינּוּ חוֹלְקִים
74 בְּבִשְׂרָה, כיון שלא היה טהור בשעת זריקת הדם, ודין זה נלמד ממה
75 שְׁנֵאמַר (ויקרא יז א) 'הַמְקַרְבִּים אֵת דָּם הַשְּׁלָמִים וְאוֹת הַחֲלָב מִבְּנֵי
76 אֲהֲרֹן לוֹ (וְהִיָּה) תִּתְּנֶיהָ שׁוֹק הַיָּמִין לְמִנְחָה', הרי הוזכרה בפסוק גם
77 זריקת הדם, ומי שלא היה טהור או, איננו בכלל 'הַמְקַרְבִּים'.

1 דָּם חֲטָאת לְמִטָּה וְדָם עוֹלָה לְמַעְלָה – נפל דם חטאת תחילה על
2 הבגד וחזר וניתו דם עולה על אותו הכתם, אף שרק דם חטאת מחייב
3 כיבוס, ולא דם עולה. מְעוֹן הבגד בְּיָבוּם, שהרי דם חטאת נוגע
4 בבגד, ובלווע בו.
5 רבא מסתפק באופן אחר: בְּעֵי רְבָא, דָּם עוֹלָה לְמִטָּה וְדָם חֲטָאת
6 לְמַעְלָה – אם נפל דם עולה תחילה על הבגד וחזר וניתו עליו דם
7 חטאת על אותו כתם, מְהוּ – האם טעון הבגד כיבוס או לא. וצדדי
8 הספק הם, האם נאמר שהטעם שהתורה הצריכה לכבס בגד שניתו
9 עליו דם חטאת הוא מְשׁוּם שֶׁהָדָם נֹזֶעַע הוּא בְּבַגְד, וְהָא נֹזֶעַע –
10 ובאופן זה דם החטאת שניתו על דם העולה, נוגע בבגד, וחייב
11 בכיבוס. או דְלִמָּא – או שנאמר שהטעם שבגד שניתו עליו דם חטאת
12 טעון כיבוס הוא מְשׁוּם שֶׁהָדָם בְּלוּע הוּא בְּבַגְד, וְבַגְד זֶה הָא לֹא
13 בְּלוּע – הלא לא בלע מדם החטאת, שהרי בלוע הוא כבר מדם
14 העולה, ואינו חייב בכיבוס. לאחר שרבא הסתפק בספק זה, הָרַד
15 פְּשִׁטָּה – חזר ופשוט דָּאֵין מְעוֹנִין בְּיָבוּם. וטעמו, משום שחובת כיבוס
16 לבגד שניתו עליו דם חטאת הוא משום שהדם בלוע בבגד, ובגד זה
17 כיון שכבר בלוע בו מדם העולה, לא נבלע בו מדם החטאת.
18 הגמרא מבררת דין בגד שנטמא וטעון טבילה, ונמצא עליו לכלוך אם
19 חוצץ או לא: הדין הוא, שכל דבר הטעון טבילה, אם יש חציצה על
20 רובו ומקפיד על החציצה להסירה, חוצץ מדאורייתא. ואם אינו
21 מקפיד עליה להסירה חוצץ מדרבנן, ואם יש חציצה על מיעוטו, אם
22 מקפיד על החציצה להסירה, חוצץ, ואם אינו מקפיד עליה, אינו
23 חוצץ.

24 אָמַר רְבָא, פְּשִׁטָּא לִי, דָּם עַל בְּגָדוֹ – בגד שנטמא וטעון טבילה,
25 ונמצא עליו דם, הרי זה חוֹצֵץ, וצריך לנקותו קודם שבא להטבילו.
26 וְאִם מְטָמָא הוּא, שמתעסק בדמים ואינו מקפיד בדם שעל בגדו, אֵינּוּ
27 חוֹצֵץ, משום שאין קפידה בחציצה אלא אם מקפיד עליה להסירה,
28 וטבח אינו מקפיד על הדם שעל בגדו.
29 הגמרא מבררת אופן נוסף של חציצה: נמצא רְבָב (שומן) עַל בְּגָדוֹ
30 שנטמא, חוֹצֵץ, וְאִם מוֹכֵר רְבָב הוּא, ואינו מקפיד על כתמי שומן
31 שעל בגדו, אֵינּוּ חוֹצֵץ.
32 רבא מסתפק באופן שיש על הבגד שני מיני חציצה: בְּעֵי רְבָא, נמצא
33 דָּם וגם רְבָב עַל בְּגָדוֹ, מְהוּ, האם שניהם יחד חוצצים, או לא.
34 מבררת הגמרא: באיזה אדם מדובר כאן, אִם מְטָמָא הוּא, שאינו
35 מקפיד על דם שעל בגדו, מכל מקום, תִּיפּוּק לִי מְשׁוּם רְבָב – יש
36 כאן חציצה משום השומן שעל בגדו, כיון שאינו רגיל בו ומקפיד
37 עליו. וְאִי מוֹכֵר רְבָב הוּא, שאינו מקפיד על רבב שעל בגדו, מכל
38 מקום, תִּיפּוּק לִי מְשׁוּם דָּם – יש כאן חציצה משום הדם שעל בגדו,
39 כיון שאינו רגיל בו ומקפיד עליו. משיבה הגמרא: לֹא צְרִיכָא – לא
40 הסתפק רבא, אלא באדם דְעִבְדִּי הָא וְהָא – שעושה את שני

המשך ביאור למ' זבחים ליום חמישי עמ' ב'

12 והרי כבר נאמר בברייתא שאין להקריב שלמים באנינות, ומדוע
13 הוצרכה לשנותם בנפרד.
14 מתרצת הגמרא: תִּנְא – שנה התנא שְלָמִים הִפְאִין מְחַמַת פְּסָה,
15 וְתִנְא – ושנה גם שְלָמִים הִפְאִין מְחַמַת עֶצְמָן, משום דָּאִי לֹא תִנְא
16 – שאם לא היה שונה גם שְלָמִים הִפְאִין מְחַמַת פְּסָה, סְלֵקָא דְעֵתְךָ
17 אֲמִינָא (–היה עולה בדעתך לומר) שהואיל וּמְחַמַת פְּסָה אֲתוּ –
18 הואיל ושלמי פסח באים מחמת קרבן פסח, בְּגוֹפִיהָ דְפְּסָה דְמוּ –
19 דינם הוא כקרבן הפסח גופו, והתירו חכמים להקריבם באנינות, קָא
20 מְשַׁמְעֵ לָן – לכן השמיענו התנא שדינם הוא כשאר הקרבנות, שאינם
21 קרבים באנינות.
22 רב מרי מתרץ בדרך אחרת: רַב מְרִי אָמַר,

1 בְּשֶׁהוּא אֲוִנָּה, אומרת הגמרא: קִתְּנֵי מִיָּהָא – הרי מכל מקום שנינו
2 שאונן אינו מביא קרבן פְּסָח, והרי זו סתירה למשנה שהביא רבי
3 שמעון (בברייתא לעיל), שאמרה שאונן אוכל את פסחו, ומוכח שמביא
4 קרבן פסח.
5 הגמרא מביאה חמישה תירוצים ליישב סתירה זו. מתרצת הגמרא:
6 אָמַר רַב חֲסֵדָא, את קרבן פְּסָח, כְּדִי נִסְבִּיה – הברייתא הזכירה
7 לחינם, אך באמת אונן רשאי להביאו או לשלחו על ידי אחר.
8 תירוץ נוסף: רַב שְׁשֵׁת אָמַר, מֵאִי פְּסָח? המוזכר בברייתא, שְלָמִים
9 פְּסָח – קרבן חגיגת ארבעה עשר, שאותו אין אונן מקריב, אבל הוא
10 מקריב קרבן פסח.
11 מקשה הגמרא: אִי הָכִי שׁוֹפֵס? הכוונה לשלמי פסח, תִּינְוּ שְלָמִים,